

Juryrapport

In dit juryrapport presenteren wij met overtuiging en enthousiasme de toekenning van de Arti Oeuvreprijs 2023 aan Irene Fortuyn.

De Arti Oeuvre Prijs wordt elke vier jaar uitgereikt aan een beeldend kunstenaar wiens oeuvre algemeen erkend, van uitzonderlijke kwaliteit en nog steeds in ontwikkeling is. Een oeuvre dat getuigt van gedrevenheid, dat meer is dan de som der delen en dat een wezenlijke bijdrage levert aan het kunstenveld in Nederland. De prijs bestaat uit een tentoonstelling in Arti et Amicitiae en een geldbedrag van 7.500 euro. De jury, bestaande uit Hans Eijkelboom, Marieke van Diemen, Marjoca de Greef, Dorien de Wit, en voorzitter Petra Noordkamp heeft Irene Fortuyn unaniem voorgedragen. Zij acht het veelzijdige oeuvre en de grensverleggende praktijk met een rijkdom aan samenwerkingsverbanden van Irene Fortuyn van grote betekenis voor de Nederlandse kunst en is van mening dat zij het pad heeft vrijgemaakt voor een nieuwe definitie van het kunstenaarschap.

Het bestuur van Arti et Amicitiae is opgetogen over de voordracht en heeft het advies overgenomen.

In de jaren tachtig opereerde Irene Fortuyn samen met haar partner, de kunstenaar Robert O'Brien onder de naam Fortuyn/O'Brien. Het kunstenaarsduo nam deel aan verschillende tentoonstellingen in binnen- en buitenland, waaronder de internationale beeldtentoonstelling Sonsbeek '86 en de 43ste Biënnale van Venetië in 1988. Na het overlijden van Robert O'Brien werkte Fortuyn tot 2006 door onder de naam Fortuyn/O'Brien. Dit was het begin van een waaier aan experimentele vormen van samenwerken. Als 'half kunstenaarsduo' maakte zij de tentoonstelling *Marble Public* (1991) in het Stedelijk Museum te Amsterdam "over de rol van het kunstwerk en over de onmacht van de kunstenaar om deze rol inhoud te geven", aldus Janneke Wesseling in een recensie in het NRC. In 1993 verkende zij wederom de grenzen van de beeldende kunst met het werk *Reserve* in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen, door acht sokkels uit het depot van het museum te halen en deze 'dienaars van de kunst' een hoofdrol in de zalen te geven. Ook in hierop volgende projecten toont ze zich als pionier, ze blijft zoeken naar nieuwe uitdrukkingsvormen. In 2006 richtte zij de stichting KETTER&Co op. Met dit samenwerkingsverband beweegt ze zich vooral in het publieke en sociale domein. Samen met hoveniers, architecten, planologen, vormgevers, schrijvers en therapeuten creëert zij ruimte waarin anderen kunnen bouwen en doorontwikkelen. Een goed voorbeeld hiervan is het project *Las_Tig*.

Met de ontwerpers van Studio UNITT en medewerkers en gedetineerden van penitentiaire inrichting Veenhuizen werkte zij aan een ontwikkeltraject, waarbij gedetineerden een *Las_Tig* fietsframe in elkaar lieten en een lasdiploma halen. Het framenummer van de fiets is het detentienummer van de Tig-lasser die het frame heeft gemaakt. De jury waardeert de wijze waarop zij ook met KETTER&Co filosofische, sociale en praktische vraagstukken integreert in haar kunstpraktijk.

Juist in deze tijd waarin de openbare ruimte vaker onder druk staat en waarin polarisatie toeneemt, huldigt de jury de fijngevoelige attitude waarmee Fortuyn samenwerkingen opzoekt en werkt vanuit een gemeenschappelijk belang, waarbij het creëren van nieuwe perspectieven steeds weer een fundamenteel streven is. Haar projecten zijn vaak verweven met haar docentschap, dat zich ook kenmerkt door een grote generositeit in het delen van ervaringen en visies.

Fortuyn weet een heel diverse praktijk te bundelen in haar kunstenaarschap: zij brengt autonome werken, zoals sculpturen, vanuit haar atelier de wereld in, tegelijkertijd onderhoudt ze een relationele praktijk waarin ze mensen van verschillende expertises en achtergronden bijeenbrengt om methodes te ontwikkelen die als katalysator dienen voor maatschappelijke veranderingen. Hierbij faciliteert en stimuleert ze processen waarbij men op een nieuwe manier kijkt naar lokale vraagstukken van zowel sociale als ecologische aard. Je zou kunnen zeggen dat Fortuyn het register van de kunstenaar tot het uiterste verbreed. Ze laat als denker en doener in haar projecten zien wat de rol van een kunstwerk kan zijn en toont met haar gehele oeuvre de eindeloze mogelijkheden om hier inhoud aan te geven. Ze trekt de wereld in, niet om een oplossing te vinden, ze doet iets wat veel waardevoller is: Fortuyn leert ons door elkaars ogen kijken.

Kortom: de jury bewondert de vrijmoedige relationaliteit van Irene Fortuyns kunstpraktijk. Haar oeuvre kenmerkt zich door diepgaand onderzoek, een veelheid aan samenwerkingsvormen en een onbegrensde uitwisseling van ideeën op het grensvlak van kunst, landschap en onderwijs. Haar kritische mentaliteit en de frivole, dubbelzinnige en tegelijkertijd grensverleggende beelden en installaties uit haar beginperiode zijn de grondslag voor een uitzonderlijk oeuvre dat van grote betekenis is zowel binnen het domein van de kunst als daarbuiten.

Het is dan ook unaniem en met volle overtuiging dat we de Arti Oeuvre Prijs 2023 toekennen aan Irene Fortuyn voor haar buitengewone bijdrage aan de kunst én aan de wereld.

De Jury